

**ТРИНАДЕСЕТА НАЦИОНАЛНА КОНФЕРЕНЦИЯ ПО ЕТИКА
„МОРАЛ И ЕТИКА НА РАВЕНСТВОТО И НЕРАВЕНСТВОТО
В СЪВРЕМЕННОТО БЪЛГАРСКО ОБЩЕСТВО“**

ХРИСТО ХРИСТОВ

Институт за изследване на обществата и знанието, БАН

hristo2907@abv.bg

**THIRTEENTH NATIONAL CONFERENCE ON ETHICS
„MORALITY AND ETHICS OF EQUALITY AND INEQUALITY IN
THE CONTEMPORARY BULGARIAN SOCIETY“**

HRISTO HRISTOV

Institute for the Study of Societies and Knowledge, BAS

На 15. 12. 2017 г.в залата на РКИЦ се състоя Тринадесетата национална конференция по етика (с международно участие), посветена на морала и етиката на равенството и неравенството в съвременното българско общество. Организатори на събитието са секция „Етически изследвания“ на ИИОЗ, БАН, Фондация „Солидарно общество“ и Представителство на Россотрудничество за Р.България. Националната конференция по етика се провежда ежегодно вече 14 поредни години. Всяка година се подбира болезнена за българското общество тема, която се изследва от етическа гледна точка и със съдействието на академичната общности, на държавните институции и неправителствените организации, които имат отношение към етическите рискове, свързани с избраната тема. Това е инициатива на единственото в страната научно звено за етически изследвания, което е в рамките на БАН – ИФИ, при възникването, и ИИОЗ – понастоящем. Сътрудничеството с РКИЦ и руската академична общност се очертава като една добра традиция, която води началото си още от близкото взаимодействие на предните поколения етици от България и Русия. В четири панела беше разгледан голям спектър от проблеми, свързани с моралните, социално-

икономическите и политико-правните измерения на концепцията за равенството в съвременните общества, с морала на равенството и неравенството. Във форума участваха повече от 40 лектори от БАН, университети и образователни институции от пет града в България и три града в Русия. Лекторите са представители на различни поколения изследователи – от утвърдени учени в областта на хуманитаристиката до многообещаващи млади докторанти, от специалисти в областта на етиката, философията, социологията, политологията, икономиката, демографията, психологията, етнографията, правото и др., до представители на социалната практика.

Конференцията премина под патронажа на депутата от Европарламента Георги Пирински, който подчерта значимостта на избраната тема. Приветствия поднесоха ръководителят на представителството на Россътрудничество в България Павел Журавльов, директорът на ИИОЗ, БАН проф. дсн Румяна Стоилова и председателят на организационния комитет чл.-кор. проф. дфн Васил Проданов.

Първото заседание бе посветено на връзката между справедливостта и равенството, един основен проблем за политическата теория и социологията. Програмата тук включваше докладите на нашите гости – от Държавния университет в Санкт Петербург доц.Сергей Дмитриевич Савин и от Руския университет на дружбата на народите в Москва проф. д.ф.н.Андрей Михайлович Орехов. Доц. Савин е известен на по-широката аудитория със своите изследвания на политическата стабилност, докато проф.Орехов привлича внимание с публикациите си, посветени на парите и труда като социално-икономически категории, с оригиналната си интерпретация на философското наследство на И. Кант като градивен елемент в съвременната икономическа менталност. Доц. Савин представи социологически разрез на неравенствата и неравенствата днес. Останалите седмина докладчици в рамките на първото заседание са добре познати български учени и ревностни поддръжници на каузата за ежегодното провеждане на национална конференция по етика – чл.-кор. проф. дфн Васил Проданов (УНСС), чл.-кор. проф дфн Ангел Стефанов (ИИОЗ-БАН), гл. ас. д-р по философия Бисера Колева (УНСС), доц. дфн Богдана Тодорова (ИИОЗ-БАН), доц. д-р по философия Николай Михайлов (СУ „Св. Климент Охридски“), доц. д-р по философия Борислав Градинаров (ИИОЗ-БАН) и проф. дфн Иван Кацарски (ИИОЗ-БАН). Техните доклади, макар различаващи се поради научните интереси и търсения на авторите, имат

своите допирни точки в анализа на възможността на моралното равенство в условията на острите социално-икономически противоречия (характерни за съвременните ни общества, особено след началото на глобалната икономическа криза през 2008 г.) и онтологията на етически допустимото и неговата връзка с идеите за справедливост и свобода.

Второто заседание бе посветено на темата за противоречията в тъканта на днешните либерални демокрации. Тук е редно да обърнем внимание на второто руско участие в конференцията, свързано с докладите на проф. д-р Григорий Станиславович Смирнов, доц. д-р Дмитрий Григориевич Смирнов и аспирант Алена Одинцова. Те са представители на катедрата по философия в Ивановския държавен университет. Проф. Смирнов, Г.С. и доц. Смирнов Д.Г. са утвърдени изследователи на философското наследство на известния руски учен и мислител Владимир Иванович Вернадски, чийто важен елемент е понятието за ноосферата, която надгражда биосферата в еволюционен план, което също може да бъде интерпретирано като победа на демократичния принцип в исторически смисъл. Докладът на Проф. Смирнов, Г.С. и доц. Смирнов Д.Г. включва като лайтмотив именно това схващане за еволюцията на човешките политически общности, разглеждайки проблема за етиката на глобалното неравенство. Аспирант Одинцова А. ни запозна със своя доклад за икономическия императив, свързан с идеята за справедливост в днешните демокрации. Останалите осем доклада в рамките на това второ заседание на конференцията предлагат разнообразни тълкувания на проблема за напрежението между идеала за морално равенство и доминиращите ценности в днешните либерални демокрации. Тук е редно да споменем за докладите на редица изследователи в тази област като: доц. д-р по философия Силвия Серафимова (ИИОЗ-БАН), доц. д-р по политология Ивка Цакова (УНСС), ас. д-р по философия Христо Христов (ИИОЗ-БАН), проф. д-р по философия Валентина Драмалиева (УНСС, ас. д-р по философия Ива Куюмджиева (ИИОЗ-БАН), доц. д-р Надя Велчева, и проф. д-р Мариела Модева (УниБИТ)..

Третото заседание на конференцията бе посветено на разнообразните и своеобразните форми на неравенство, които наблюдаваме в нашето съвремие. Такива неравенства са свързани най-вече с проблемите, които възникват при търсенето на равнопоставеност между половете, представителите на различни етнически общности и

представителите на различни поколения. Тук трябва да допълним, че различни болезнени форми на неравенство възникват в сфери като здравеопазването, образованието и социалните дейности, сфери, които трябва, от друга страна, да свидетелстват за намирането на решения относно тези невралгични проблеми. Десетте доклада предлагат на публиката опит за ефективна проблематизация на последните, а техните автори са изследователи като: проф. дин Пенка Найденова (ВСУ, Варна), доц. д-р Геновева Михова (ИИНЧ-БАН), проф. д-р Таня Неделчева (ИИОЗ-БАН), доц. д-р по психология Росица Георгиева (ИИНЧ-БАН), д-р по философия Любослава Костова (ИИОЗ-БАН), гл. ас., д-р по философия Димитър Ганов (ИИОЗ-БАН), д-р Милена Личева (ГПЧЕ “Ромен Ролан”, Стара Загора), доц. д-р по социология Божидар Ивков (ИИОЗ-БАН), доц.д.пс.н Румяна Крумова-Пешева (СУ „Св. Климент Охридски“), главен асистент, д-р по психология Стойка Калчева (ИИНЧ-БАН) и проф. д-р Карамфил Манолов (ИИОЗ-БАН).

Четвъртото заседание бе посветено на редица проблеми, които откриваме при свързването на идеята за моралното равенство и динамиката на днешните силно урбанизирани и технологизирани общества, чието развитие е доминирано от езика на специфични символни форми. В заседанието взеха участие общо тринадесет участници, които са изследователи с афинитет към това проблемно поле. Тук е редно да споменем техните имена, а именно: доц. д-р по социология Албена Накова (ИИОЗ-БАН), гл. ас. д-р Вяра Ганчева (ИИОЗ-БАН), доц. д-р по философия Таня Батулева (ИИОЗ-БАН), докторант Манол Манолов (ВТУ) и доц. д-р по психология Маргарита Бакрачева (ИИНЧ-БАН), доц. д-р по философия Емилия Маринова (ИИОЗ-БАН), проф. д-р по философия Даниела Сотирова (ТУ-София), проф. д-р Людмила Иванчева (ИИОЗ-БАН), ас. д-р по политология Христо Проданов (УНСС), Стоян Ставру, главен асистент, д-р по право, д-р по философия (ИИОЗ-БАН), и Максим Мизов, проф., д.с.н. (ЦИПИ).

Пълният текст на докладите ще бъде публикуван в сборник статии. За текуща информация следете сайта на секция “Етически изследвания”, ИИОЗ, БАН: <https://ethicsissk.wordpress.com/>.